

Clasa a XII-a
SUBIECTE

1. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română:

Dabunt igitur mihi veniam mei cives, vel gratiam potius habebunt, quod, cum esset in unius potestate res publica, neque ego me abdidi neque deserui neque adflixī neque ita gessi quasi homini aut temporibus iratus, neque porro ita aut adulatus aut admiratus fortunam sum alterius, ut me meae paeniteret. Id enim ipsum a Platone philosophiaque didiceram, naturales esse quasdam conversiones rerum publicarum, ut eae tum a principibus tenerentur, tum a populis, aliquando a singulis. Quod cum accidisset nostrae rei publicae, tum pristinis orbatī muneribus haec studia renovare coepimus, ut et animus molestiis hac potissimum re levaretur et prodessemus civibus nostris qua re cumque possemus. In libris enim sententiam dicebamus, contionabamur, philosophiam nobis pro rei publicae procuratione substitutam putabamus. (M. Tullius Cicero, *De divinatione*, II, 6-7)

Se vor aprecia atât corectitudinea gramaticală cât și coerența și eleganța variantei românești. Greșelile de limbă română vor fi depunctate. Total pe subiect: 50 de puncte.

2. Se dă textul:

Prima et Tellus et pronuba Iuno
dant signum; fulsere ignes et conscius aether
conubiis summoque ulularunt vertice Nymphae.
ille dies primus leti primusque malorum
causa fuit; neque enim specie famave movetur
nec iam furtivum Dido meditatur amorem:
coniugium uocat, hoc praetexit nomine culpam.
(P. Vergilius Maro, *Aeneis*, IV, 166-172)

Tellus și Iuno dau primele semne: pe cer apar fulgere
și eterul complice se aprinde; din vârful muntelui,
Nimfele ridică glasul tremurat în cinstea nuntirii.
Acea zi a fost începutul nenorocirilor, prevestirea
morții, căci Dido nu se mai lasă pradă temerii de
gândurile și vorbele celor din jur și nu mai caută
să-și ascundă dragostea. O numește „căsnicie”
și cu acest nume își învăluie vinovăția.

Redactați un eseu în care să comentați semnificațiile episodului în contextul epopeii. Axați-vă pe următoarele direcții:

- **omnisciența auctorială și relația dintre formă și sens; cuvintele cheie ale pasajului;**
- **implicarea zeilor în mecanismele de funcționare a lumii muritoare;**
- **societatea rușinii: relația dintre individ și comunitate.**

De ce Aeneas nu este pomenit, deși scena îi implică pe amândoi ?

Total pe subiect: 40 de puncte.

Clasa a XI-a

SUBIECTE

1. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română:

[Caesar ...] ad bellum Ambiorigis profectus per Arduennam silvam, [...] Lucium Minucium Basilum cum omni equitatu praemittit, si quid (1) celeritate itineris atque opportunitate temporis proficere possit; monet, ut ignes in castris fieri prohibeat, ne qua eius adventus procul significatio fiat [...]. Basilus, ut imperatum est, facit. Celeriter contraque omnium opinionem confecto itinere, multos in agris inopinantes apprehendit: eorum indicio ad ipsum Ambiorigem contendit, quo in loco cum paucis equitibus esse dicebatur. Multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna. Nam magno accidit casu ut in ipsum (2) incautum etiam atque imparatum incideret, priusque eius adventus ab omnibus videretur, quam (3) fama ac nuntius adferretur: sic magnae fuit fortunae, omni militari instrumento, quod circum se habebat, erepto, raedis equisque comprehensis, ipsum (2) effugere mortem. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, VI, 29-30)

(1) *si quid* = “dacă cumva”;

(2) Ambiorix;

(3) cele două elemente ale conjuncției compuse *priusquam* (“înainte ca”) au fost separate – nu este necesar să încercați să redați această separare în română.

Se vor aprecia atât corectitudinea gramaticală cât și coerența și eleganța variantei românești. Greșelile de limbă română vor fi depunctate. Total pe subiect: 50 de puncte.

2. Se dă textul:

Ex tritus primis generibus longe praestat mea sententia regium, regio autem ipsi praestabit id quod erit aequatum et temperatum ex tribus primis rerum publicarum modis. Placet enim esse quiddam in re publica praestans et regale, esse aliud auctoritati principum inpartitum ac tributum, esse quasdam res servatas iudicio voluntatique multitudinis. Haec constitutio primum habet aequabilitatem quandam, qua carere diutius vix possunt liberi, deinde firmitudinem, quod et illa prima facile in contraria vitia convertuntur, ut exsistat ex rege dominus, ex optimatibus factio, ex populo turba et confusio.

„După părerea mea, dintre cele trei specii fundamentale, cea mai bună este, de departe, regalitatea. Dar și acesteia i-ar fi superioară acea constituție elaborată prin armonizarea celor trei. Căci este bine ca într-un stat să existe o componentă monarhică, superioară celorlalte prin natura ei, să fie și anumite lucruri încredințate autorității oamenilor celor mai de vază, iar altele rezervate judecății și voinței mulțimii. Această constituție poate fi numită, mai întâi de toate, echitabilă – cel puțin în anumite privințe – ceea ce este o cerință de bază pentru societatea liberă. Mai apoi, ea este și stabilă și fermă spre deosebire de cele trei specii fundamentale care se preschimbă ușor în contrariile lor: regele devine tiran, aristocrația devine grup de interese, democrația se transformă într-o anarhie în care mulțimea face ce vrea.”

Redactați un eseu în care să răspundeți următoarelor cerințe:

- 1. Încadrarea pasajului în context. Recunoașteți opera și identificați personajul care vorbește – acesta este important pentru elucidarea semnificațiilor.**
- 2. Explicarea referințelor – identificarea subtextului. În ce măsură pasajul vorbește despre Republica romană?**
- 3. Explicarea mesajului pe care Cicero (nu personajul vorbitor) îl transmite cititorilor săi. Exprimați-vă, de asemenea, o părere argumentată cu privire la valoarea/perenitatea punctului de vedere exprimat.**

Total pe subiect: 40 de puncte.

Ministerul Educației și Cercetării
Concursul național de Limbi Clasice
Limba Latină
Etapa pe municipiul București/județeană – 2010

Clasa a X-a
SUBIECTE

1. Oferiți o variantă de traducere în limba română:

Interfecto Indutiomaro, [...] ad eius propinquos a Treveris imperium defertur. Illi finitimos Germanos sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt. [...] Inventis nonnullis civitatibus, iureiurando inter se confirmant [...] et Ambiorigem sibi societate et foedere adiungunt. Quibus rebus cognitis, Caesar, cum undique bellum parari videret [...] Senones ad imperatum non venire et cum Carnutibus finitimisque civitatibus consilia communicare, a Treveris Germanos crebris legationibus sollicitari, maturius sibi de bello cogitandum (1) putavit. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, VI, 2)

(1) *maturius sibi de bello cogitandum* = „că trebuie să se gândească mai din vreme la război”.

Total pe subiect: 40 de puncte.

2.A. Extrageți din text toate predicatele completivelor infinitivale (cu excepția celei deja traduse), analizați-le și precizați-le subiectele.

2.B. Precizați cazul și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate.

Total pe subiect: 20 de puncte.

3. Traduceți în limba latină:

- Poartă (*fero*) poverile (*onus*) cu demnitate (*dignitas*) ! spuse stăpânul (*dominus*) sclavului care gemea (*gemo*) de durere. Dacă (*si*) n-ai fi vorbit (*loquor* – folosiți conjunctivul imperfect) atâta cu tovarășii (*socius*) tăi, n-ai fi (conjunctiv imperfect) acum așa (*tam*) de obosit (*fessus*).

- Iartă (*ignosco*)-mă, stăpâne al meu! Noi, sclavii, n-am mai plecat (*proficiscor*) niciodată de acasă. Pentru unii care locuiseră (*habito*) mereu la țară, să meargă (*eo*) la Roma a fost cea mai mare bucurie (*gaudium*) dintre toate.

Total pe subiect: 30 de puncte.

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru – 3 ore. Din oficiu – 10 puncte. Elevilor li se permite folosirea dicționarului Latin-Român (sau Latină-O Limbă Modernă).

Clasa a IX-a
SUBIECTE

1. Oferiți o variantă de traducere în limba română:

Galii asediați la Alesia convoacă o adunare pentru a discuta soluțiile de scăpare – capitularea sau ieșirea în forță. Critognatus, o influentă căpetenie din comunitatea arvernilor, ia cuvântul:

”Nihil,” inquit, ”de eorum sententia dicam, qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant, neque hos habebō civium loco neque ad concilium adhibebimus. Cum ¹ his mihi res sit, qui eruptionem probant, quorum in consilio – omnium vestrum consensu – pristinae virtutis memoriam videmus. Atque ego hanc sententiam probabo; sed in consilio capiendo ³ omnem Galliam respiciamus, quam ad nostrum auxilium concitabimus.”

(C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, VII, 77, adaptat)

¹ *cum* = prepoziție + Abl; *res* = „discuția”.

² *quam* (aici) – adverb = „decât”

³ *in consilio capiendo* = „în luarea deciziei” („când se va lua hotărârea”)

Total pe subiect – 40 de puncte.

2.A. Analizați morfologic cuvintele subliniate.

2.B. Precizați cazul și numărul formelor pronominale (inclusiv cele adjectivale) demonstrative din textul de mai sus. Nu sunt necesare și nu vor fi punctate alte detalii de analiză morfologică.

Total pe subiect – 20 puncte.

3. Claudius Curiosus Garrulus, desi roman, nu prea are la inimă gramatica latină și din această pricină face numeroase greseli, mai cu seamă dezacorduri între adjectiv și substantiv. Caius Doctus Turbo, profesorul său, în speranța îndreptării învățacelui, îi dă drept temă de casă un exercitiu prin care să schimbe gradul de comparație al adjectivelor dintr-un text (comparativele în superlative și invers). Verificați corectitudinea soluțiilor propuse de elevul nostru, înlocuind acolo unde este cazul formele pe care le considerați gresite.

Text: Similius consilium dabis, si sapientissimos leges libros. Numquam pulcherrima puella quam tantum amas te audiet et infelicissimus manebis.

Soluția lui Garrulus: Similissimum consilium mihi dabis, si sapientes leges librum. Numquam pulchra puella quae tantum amas te audiet et infelicissimum manebis.

Total pe subiect – 10 puncte.

4. Cititi cu atentie rândurile de mai jos – fragment în traducere din opera istoricului Titus Livius – în care este descrisă o situație de criză a autorității în statul roman.

Din discursul de apărare al unor foști consuli – Furius și Manlius – de la începuturile Republicii, judecați pentru abuz la inițiativa tribunilor poporului

Dacă pentru patricieni consulatul este o funcție deosebit de atrăgătoare, atunci să fie convinși toți că, strivit de puterea tribuniciană, consulatul a fost făcut captiv. Consulii au ajuns de teapa unor bieți slujitori, la bunul plac al tribunilor poporului, nemaiputând astfel să întreprindă nicio acțiune, să mai facă niciun fel de mișcare decât numai atunci când primesc poruncă ori încuviințare de la tribuni, așteptând de la aceștia să le facă semn cu degetul. (II, 54)

- Identificați funcțiile care pot fi considerate ca având putere aproape monarhică în statul republican, oferind câte un argument pentru fiecare opțiune.
- Discutați în maxim o pagină (40 de rânduri) opoziția consulat – tribunat.

Dacă tratarea subiectului 4 depășește două pagini, punctajul maxim acordat nu poate depăși 10 puncte.

Total pe subiect – 20 puncte.